

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind declararea zilei de 15 mai - „Ziua pictorului național Nicolae Grigorescu”

Analizând **propunerea legislativă privind declararea zilei de 15 mai - „Ziua pictorului național Nicolae Grigorescu”** (b65 din 03.03.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/1127/08.03.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D139/09.03.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect declararea zilei de 15 mai ca „Ziua pictorului național Nicolae Grigorescu”. Intervenția legislativă este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că *„Statul, prin instituțiile sale cu vocație culturală (în primul rând Ministerul culturii și patrimoniului național, dar și prin diferitele segmente ale autorităților locale), poate dezvolta o strategie de stimulare și mobilizare a culturii care se face acum, sub ochii noștri, în jurul unor date simbolice de celebrare, cu valoare națională”*.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Având în vedere că măsurile preconizate la art.2 au implicații asupra bugetului de stat, sunt incidente prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată, privind solicitarea unei informări din partea Guvernului, precum și dispozițiile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare atât la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, cât și la obligativitatea precizării surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

În acest sens, precizăm că, la pct.71 din considerentele Deciziei nr.643/2020, Curtea Constituțională a constatat că, *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art.138 alin.(5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern.”*.

3. Analizând conținutul propunerii legislative, semnalăm că potrivit art.6 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

De asemenea, se poate observa că dispozițiile prezentei propuneri legislative au un caracter declarativ, deoarece acestea nu sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia, ci sunt, mai degrabă, generate de dorința, de a stabili, fără echivoc și într-un singur caz, declararea zilei de 15 mai ca „Ziua pictorului național Nicolae Grigorescu”.

Astfel, norma de la **art.2** nu are caracter imperativ, nu instituie obligații în sarcina autorităților administrației publice centrale sau locale sau a altor subiecți de drept, ci este redactată sub forma unor recomandări, rămânând la aprecierea entităților anterior menționate în ce măsură vor pune în aplicare dispozițiile preconizate. Ca urmare, sunt încălcate dispozițiile art.8 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, prin modul de

exprimare, actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu.

Caracterul pur declarativ al propunerii legislative, prin care nu se constituie în mod efectiv drepturi și obligații, este de natură să determine ambiguități cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce. Or, de esența unei legi, ca act juridic al Parlamentului, este însuși caracterul normativ al acesteia, iar nu unul eminamente declarativ, lipsit de efecte juridice. De aceea, apreciem că o asemenea sferă de reglementare poate fi realizată printr-o simplă declarație a Parlamentului, fără caracter normativ.

Prin urmare, apreciem că, sub aceste aspecte, propunerea legislativă este susceptibilă a încălca prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, atât în componenta sa referitoare la stabilitatea raporturilor juridice, cât și în cea referitoare la calitatea legii, prin raportare la art.3 alin.(1) coroborat cu art.52 alin.(1) din Legea nr.24/2000.

Potrivit jurisprudenței constituționale, o lege trebuie să fie elaborată în conformitate cu Constituția, să reprezinte actul juridic al Parlamentului, să exprime și să reglementeze relații sociale generale. Caracterul normativ al legii impune stabilirea unor dispoziții exprese referitoare la drepturi și obligații ce trebuie stabilite în sarcina destinatarilor normei juridice, dar și a consecințelor nerespectării acestor obligații, prin instituirea de sancțiuni.

4. Sub rezerva celor exprimate la pct.3 de mai sus, semnalăm că propunerea legislativă poate fi îmbunătățită și din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) la **titlu**, semnalăm că sintagma „*pictorului național*” este improprie stilului normativ. În acest sens, menționăm că atât în fondul activ al legislației, cât și în textul propunerii legislative, nu este definită această sintagmă, astfel încât nu se poate deduce înțelesul acesteia.

Totodată, semnalăm o neconcordanță terminologică între conținutul Expunerii de motive, unde se face referire la instituirea zilei de 15 mai ca „*Ziua Nicolae Grigorescu - zi națională a culturii vizuale și a picturii*”, și textul propunerii legislative în care se preconizează declararea zilei de 15 mai ca „*Ziua pictorului național Nicolae Grigorescu*”.

Precizăm că, în situații similare, s-au utilizat formulări precum „*Lege privind declararea zilei de 15 ianuarie Ziua Culturii Naționale*” - Legea nr.238/2010 -, „*Lege pentru declararea zilei de 10 Mai ca zi de*

sărbătoare națională” - Legea nr.103/2015 - sau „Lege privind declararea zilei de 19 februarie «Ziua Brâncuși»”.

Ca urmare a celor de mai sus, pentru asigurarea unității în redactare cu alte acte normative similare, recomandăm reformularea titlului, astfel:

„Lege pentru declararea zilei de 15 mai **ca** «Ziua **națională a pictorului Nicolae Grigorescu**»”.

b) la **art.1**, menționăm că sintagma „sărbătoare națională lucrătoare” este redundantă, fiind improprie stilului normativ, de vreme ce zilele de sărbătoare legală în care nu se lucrează sunt expres prevăzute de art.139 din Legea nr.53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În consecință, având în vedere și observațiile formulate la lit.a) *supra*, pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.1. - Se declară ziua de 15 mai **ca** «Ziua **națională a pictorului Nicolae Grigorescu**»”.

c) la **art.2**, pentru un spor de rigoare normativă, este necesară înlocuirea sintagmelor „instituțiile publice de specialitate subordonate acestora” și „dedicate acestei zile” cu sintagmele „instituțiile **publice subordonate** acestora”, respectiv „dedicate **zilei naționale prevăzută la art.1**”.

Totodată, semnalăm că utilizarea parantezelor în text este improprie uzanțelor normative.

d) la **formula de atestare a legalității adoptării legii**, pentru rigoarea exprimării, este necesară reformularea, astfel:

„Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 **alin.(2)** din Constituția României, republicată.”

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 179/06.04.2021